

Noteiks dzimuma maiņas reģistrēšanas nosacījumus

Publicēts: 18.08.2009.

Informācija preseī

Šodien Valsts sekretāru sanāksmē tika izsludināti grozījumi Civilstāvokļa aktu likumā un Seksuālās un reproduktīvās veselības likumā, kas nosaka kārtību, kādā veicami papildinājumi dzimšanas reģistrā sakarā ar personas, kura nesastāv laulībā, dzimuma maiņu. Kā teikts likumprojektu anotācijā, pašlaik spēkā esošie normatīvie akti neparedz nekādu regulējumu attiecībā uz personas dzimuma maiņu, tajā skaitā arī kritērijus, kas ļauj veikt dzimuma maiņas fakta konstatēšanu un veikt izmaiņas dzimšanas reģistrā. Ar grozījumiem Seksuālās un reproduktīvās veselības likumā paredzēts noteikt informācijas apjomu, ko savā atzinumā sniegs ārstu komisija personai, kura vēlas juridiski noformēt savu dzimuma maiņu, proti, veikt izmaiņas dzimšanas reģistrā. Ārstu komisijai atzinumā būs jānorāda uzstādītā diagnoze, tās uzstādīšanas datums, informācija par personas viedokli mainīt dzimumu, informācija par personas bioloģiskajam dzimumam raksturīgās reproduktīvo orgānu funkcionalitātes statusu. Savukārt grozījumi Civilstāvokļa aktu likumā paredz, kādiem ierakstiem jābūt ārstu atzinumā, lai dzimtsarakstu nodaļa varētu veikt šo ierakstu. Proti, vienīgā diagnoze, lai varētu veikt personas dzimuma maiņas fakta konstatēšanu ir transseksuālisms, kā arī tai ir jābūt uzstādītai vismaz vienu gadu iepriekš. Personai jābūt savā viedoklī psiholoģiski noturīgai, bet pārliecībai – nemainīgai. Ir tikai viens nosacījums, kas saistīts ar nepieciešamību iejaukties esošajā stāvoklī – nedrīkst būt saglabāta reproduktīvā funkcija, kas piemitusi līdzšinējā dzimumā. Tas saistīts ar nepieciešamību izslēgt iespēju, ka persona, kas tiks reģistrēta kā vīrietis, varētu kļūt par māti, vai arī sieviete varētu kļūt par tēvu. Šādā veidā tiek novērsts iespējamais bērnu tiesību apdraudējums, kā arī juridiski sarežģījumi, kas var rasties šādā gadījumā. Civilstāvokļa aktu likumu plānots papildināt ar pienākumu dzimtsarakstu nodaļai nekavējoties paziņot bāriņtiesai par nepilngadīga bērna vecāka dzimuma maiņas fakta reģistrāciju. Grozījumus izstrādājusi Tieslietu ministrijas izveidota darba grupa, kurā piedalījās speciālisti no Veselības ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Labklājības ministrijas, Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu ministrijas un Ministru kabineta pārstāvja starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās biroja. Likumprojekti nodoti saskaņošanai Finanšu, Ārlietu, Bērnu, ģimenes un sabiedrības integrācijas lietu, Ekonomikas, Iekšlietu, Izglītības un zinātnes, Labklājības, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu, Vides un Veselības ministrijām un Valsts kancelejai. Likuma grozījumi jāakceptē valdībā un jāpieņem Saeimā. Ar pilnu likumprojektu tekstiem iespējams iepazīties Ministru kabineta mājas lapā. Laura Pakalne TM Sabiedrisko attiecību nodaļas pārvaldes vecākā referente Tālr. 67036714 e-pasts: Laura.Pakalne@tm.gov.lv
<https://www.tm.gov.lv/lv/jaunums/noteiks-dzimuma-mainas-registresanas-nosacijumus>